

EDUARD BASS

(1888 – 1946)

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

126. výročí narození

Dne **1. ledna 1888** se narodil český spisovatel, novinář, fejetonista, recitátor, autor písňových textů a kabaretiér, **Eduard Bass**.

Vlastním jménem **Eduard Schmidt**, pocházel z Prahy z počestné rodiny německého **majitele kartáčnického závodu**. Vystudoval v Praze staroměstskou reálku, poté se v letech 1905 - 1906 vyučil v kartáčnictví v otcově závodu. Během pobytu v Mnichově, kde obchodně zastupoval otcovu firmu, se seznámil s podobou moderního předválečného kabaretu. Rezignoval na rodinou předurčenou dráhu v kartáčnickém oboru a od roku 1910 působil **jako zpěvák a recitátor** v kabaretu Bílá labuť v Praze na Poříčí. Spolupracoval pak s literárním kabaretem Červená sedma, především jako autor řady satirických kupletů, mnohé zlidověly. Přispíval do předválečných **humoristických časopisů** (Kopřivy, Humory). Roku 1921 nastoupil do **redakce Lidových novin**, působil jako fejetonista, soudničkář, reportér, kulturní zpravodaj a tvůrce týdenních veršovaných causeríí, tzv. Rozhlásků, spoluvytvářel mimořádnou literární úroveň tohoto nejprestižnějšího listu předválečné republiky; v letech 1933-42 **byl šéfredaktorem**.

Spolu s Karlem Čapkem ručili za jazykovou čistotu a vitálnost a politicky je orientovali směrem k liberálním, demokratickým, **výrazně antifašistickým hodnotám**.

V prostředí kabaretu mají svůj původ mnohé jeho literární parodie a anekdoty ze života bohémy (To Arbes nenapsal, Vrchlický nebásnil; Umělci, mecenáši a jiná čeládka) a také populární hříčka, lehce ironizující poválečné opojení českou kopanou, Klapzubova jedenáctka (1922). Jeho všestranný talent je patrný v kulturně historickém souboru Čtení o roce osmačtyřicátém (1940), portrétech osobností i společnosti předbřeznové Prahy.

Jeho dlouholetá a intenzivní láska k cirkusu vyústila na začátku okupace v rozhodnutí vytvořit kroniku cirkusového příběhu. Vzniklo tak jeho **nejvýznamnější dílo, román** Cirkus Humberto (1941), dílo patetické oslavy dělnosti a víry v schopnosti českého člověka. Prací Divoký život Alexandra Staviského se zařadil mezi první české autory literatury faktu.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Eduard Bass: Cirkus Humberto; Čtení o roce osmačtyřicátém; Divoký život Alexandra Staviského; Klapzubova jedenáctka; Letáky: satiry, verše, písničky; Lidé z maringotek: Příběhy jedné noci; Pražské a jiné historie a další.

